

Burs Fattigstuga.

1813 tillkom lagen om allmän fattigvård. Socknarna blev då tvungna att orda bostad och nödtorftigt uppehälle åt sina bostadslösa och som inte hade anhöriga att lita sig till. De fattiga fick då gå på rote. Det vill säga att de fick gå från gård till gård inom roten och där få mat och husrum under någon eller några dagar.

Många tyckte att det var bättre att samla dessa gamla och Övriga i socknen som inte kunde försörja sig på ett ställe. När Amerikafebern härjade som värst var det även flera mödrar med små barn som bodde i fattigstugan.

1862 byggdes Burs fattigstuga. Det talas då om den nya fattigstugan, vilket då gör gällande att det tidigare funnits någon bostad som tjänstgjort som fattigstuga.

I fattigstugan bodde man längre eller kortare tid. Den som bodde längst i fattigstugan är Hanna Holmberg.

Om hennes far Mårten Holmberg står det i husförhörlängden att han var lytt och kunde inte försörja sin familj. Han fick då 1880 flytta in i fattigstugan med sin familj. Hanna var född 1879.

Hanna var i sin ungdom ute och tjänade piga men när fadern dog flyttade hon tillbaka till sin mor i fattigstugan. Hon gick i gårdarna däromkring och gjorde dagsverken och bodde kvar i fattigstugan till 1945 då hon kom in på ålderdomshem där hon avled 1949.

Hanna Holmberg bodde i rummet mot vägen längst mot norr.

I det andra rummet mot vägen bodde Vendla Bodin med flera utomäktenskapliga barn.

I huset snett emot bodde skräddare Elias Lindström Död 1935 Hustrun dog 1914

Av de 6 barnen hade alla rest till Amerika. Dom vet att hemma på Gotland finns deras far som håller på att bli gammal och skröplig. På den tiden ansågs det som en plikt att barnen skulle ta hand om sina

föräldrar så därför beslutar sig ett av skraddarns barn att åka hem till Gotland och ta hand om gamla pappa.

Eftersom skraddarn var ensam behövde han hjälp med en hel del göromål och Vendla som bodde i fattigstugan ställde gärna upp. Efter ett tag tyckte dom att det var mer praktiskt att Vendla med sina barn flyttade in till skraddaren. När skraddarns barn kom tillbaka från Amerika kunde dom konstatera att gamla pappa var ganska väl omhändertagen

I rummet mot gården närmast kyrkan berättar jag om (jätten) Gustav Edmans mor "Stäur Augusta" och om hur fadern till Gustav (jätten) Edman och hans syskon åkte till Amerika. Gustav var då allaredan ute och tjänte bonddräng vid Ljugäannes. Familjen hörde inte något från fadern efter det att han åkt iväg. Augusta kunde inte ha kvar den lilla gården vid Bondarve utan hamnade på socknen. Hon bodde i fattigstugan mellanl 915-1923.

Därefter bodde Bror Lindals Föräldrar där 1934-1937. Bror Lindahl är alltså född i Burs fattigstuga 1935. (visserligen berättar Bror Lindahl själv om hur han ännu mins den stora öppna spisen och han har någon gång påstått sig vara stolt över att vara född i Burs fattigstuga men för det mesta nämner jag inga namn)

I det sista rummet berättar jag om min fars skolkamrater födda 1904. En av dom var Ivar. Han var alltså född 1904 . Mor hans dog 1905 och fadern dog 1907.

Fosterföräldrar blev bokbindaren och predikanten Karl Viktor Gihlander och hans hustru Johanna född Person. Dom tillhörde "Helgelsemrbundet"

Jag har av min far hört berättas om hur duktig Ivar var på att rita. Han hade på en brädbit i slöjden ritat en karikatyr av skolläraren Weiberg Skollärarn hade fått tag på brädlappen och Ivar hade blivit halvt ihjälslagen av skollärarn.

Ivar växte upp och han fick tidigt ut och göra dagsverken hos böndema. Man arbetade hårt och långa dagar. Vid kvällsmaten drack man ofta sig full av böndernas dricka. Det var när han hjälpte sin

granne John Engström hem efter en tröskdag som han såg sig själv 3040 år framåt i tiden.

Jag träffar Ivar många år efter. Han hade nu tagit sig efternamnet Runnegård och flyttat härifrån. Det hade gått bra för honom och han hade med tiden blivit storbyggmästare och bodde i Uppsala och vad jag kunde förstå ganska förmögen.

Kalle eller "Fattitstäukalle" bodde i det fjärde rummet här tillsammans med sin mor som var ogift. Många nätter tillbringade han dock på grannens höloft. Dom såg de små träskoma nedanför trappan och då viste de att Kalle fanns på loftet. Modern hade då antagligen besök av karlar och man ville att Kalle skulle hålla sig undan.

Efter det att Kalle gått och läst försvann han härifrån och ingen hörde något mer ifrån honom.

Efter kanske 30 år ringer Ivar till ASEA i Västerås i något ärende. Han får till svar på sin förfrågan. "Ni måste tala med vår förman Karl Pettersson". Snart kommer han fram till att det är sin förre klasskamrat och vän "Fattigstäu Kalle" han talar med.

Kalle berättar vid ett senare tillfälle hur det gått för honom. Att han varit skogshuggare i Värmland att han läst på Hermuds per korspendans och senare avlagt ingenjörsexamen.

Dessa två ungdomar som inte haft så bra förutsättningar hade klarat sig bra i livet.

Ivar Runnegård återvände varje vår till sin barndoms marker ändå upp i hög ålder.

Han bodde på Hemse hotell och han var god vän med Nisse Sunberg som ibland var med och plockade "kaipar". Ivar mindes ännu sina gamla "kaipställen".

Han umgicks då även mycket med min far och i mitt hem.

När far min berättade fick man då även höra om handlarns son som var ett år yngre. Hans far hade arbetat upp en stor affärsrörelse så sonen var helt säker på att han och aldrig kunde bli fattig. Med den inställningen var det inte svårt att förstå att det inte tog så många år förrän konkursen var ett faktum.